

## **Fremtidens landbruk – trygg mat, levende bygder og bærekraftig utvikling**

Landbruket er en bærebjelke i det norske samfunnet. Det gir oss trygg og kortreist mat, levende bygder og et landskap som holdes i hevd. Samtidig som næringen møter store utfordringer med økte kostnader, klimautfordringer og press på arealene, ser vi også en positiv utvikling: stadig flere unge ønsker å bli bønder. Det gir håp for framtiden – men for at denne trenden skal vare, kreves det politisk vilje til å prioritere norsk matproduksjon.

Senterpartiet har fått til mye viktig for norsk landbruk i regjering. Inntektene i landbruket har økt betydelig, investeringstakten har gått opp, og flere unge har valgt å satse på næringen. Det er blitt tydelig at en aktiv landbrukspolitikk virker. Samtidig vet vi at jobben ikke er ferdig. Senterungdommen krever minimum kronemessig lik inntektsutvikling som andre grupper når inntektsgapet er tettet. I tillegg må inntekstmålsettingen gjelde for alle deler av jordbruket, dette må følges opp gjennom jordbruksforhandlingene. For å sikre rekruttering, beredskap og matproduksjon i framtiden må vi fortsette å styrke bondens økonomi, jordvernet og norsk selvforsyning.

Landbrukspolitikk er også beredskapspolitikk. Norsk matproduksjon handler ikke bare om næringsutvikling, men om trygghet og nasjonal kontroll. Vi skal kunne produsere maten vår på norske ressurser, uavhengig av internasjonale markeder og uforutsigbare forsyningskjeder. Derfor må vi ta vare på de 3,5 prosentene av landet vårt som kan dyrkes, og bruke gras- og utmarksressursene på en måte som ivaretar klimaet og sikrer matproduksjon i hele landet samtidig.

Matjorda er en ikke-fornybar ressurs og må vernes for framtiden. Senterungdommen ønsker en grunnlovfesting av jordvernet og en nullvisjon for nedbygging av matjord. Vi må slutte å se matjord som en byggeplass – den skal brukes til å dyrke framtidens måltider. Et framtidens rett landbruk må også være en del av løsningen på klimautfordringene. Gode klimatiltak må samtidig være gode agronomiske tiltak som styrker produksjonen og dyrevelferden. Norsk landbruk skal bidra til å redusere utslipp, men aldri gjennom å redusere matproduksjonen. Landbruket må få betalt for klimainnsats. Vi skal kutte utslipp, ikke kutte produksjon.

Senterungdommen tror på et landbruk der bonden blir verdsatt for jobben som gjøres hver dag – for å gi oss trygg og kortreist mat, forvalte naturen og holde landet i hevd. Vi tror på et Norge som tar hele landet i bruk, der unge tør å satse, og der landbruket er en del av løsningen for både klima, beredskap og levende bygder. Et sterkt norsk landbruk er avgjørende for framtida. Vi skal ta vare på jorda, dyra og menneskene – slik at kommende generasjoner kan høste like trygt og stolt som vi gjør i dag.

---

### **Senterungdommen vil:**

- Videreføre og forsterke den offensive landbrukspolitikken Senterpartiet har ført i regjering.
- Sikre at bondens inntekt blir likestilt med andre yrkesgrupper innen 2027.
- Grunnlovsfeste jordvernet og innføre en nullvisjon mot nedbygging av matjord.
- Gjøre det enklere og mer lønnsomt for unge å satse på landbruk, blant annet gjennom startpakker og gunstige etableringsordninger. Investeringsstøtten må dobles og velferdsordningene bedres.

- 48 • Styrke tollvernet og merke importert mat tydelig med opprinnelsesland for å
- 49 beskytte norsk matproduksjon. Innføre opprinnelsesmerking av mat på
- 50 restaurant.
- 51 • Satse på klimatiltak som også øker produksjon og dyrevelferd.
- 52 • Bygge opp under lokal foredling, kortreiste verdikjeder og bioøkonomi i
- 53 distriktene.
- 54 • Styrke beite i utmark og følge opp – og forsterke – rovdyrforliket.
- 55 • At det offentlige skal prioritere å kjøpe norsk og lokal mat. Forsvaret må kraftig
- 56 øke norskandelen i sine matinnkjøp.
- 57 • Gjøre GSU til en nasjonal ordning, med 500 000kr som totalbeløp og opp til
- 58 50 000kr i årlig sparing med skattefritak på 20%.
- 59 • Utvide gårdssalg av alkohol.

*Sendt inn av politisk utvalg*